

meget det omsiggribende Lovmageri. Selvd den mest retfærdige Fordeling af Stemmeretten savner jo imidlertid sin moralske Grundvold, naar der stemmes om Ting, som de stemmeberettigede ikke har nogen naturlig eller moralsk Ret til at være medbestemmende om.

Derfor er Parlamentarismens fremtidige Berettigelse betinget af, at Statens Opgaver begrænses til de absolut nødvendige Fællesanliggender, og at den økonomisk begrænses til at raade over det, som med moralsk Ret er Folkets Fælelseje, nemlig de samfundsskabte Jordværdier, som nu i stor Udstrækning gaar i private Spekulanters Lommer, medens man til Gengæld plyndrer flittige Mennesker for deres retmæssige Arbejdsfortjeneste under Form af den saakaldte Skat. Det vilde da blive umuligt at forelægge Rigsdagen et Finanslovsforslag, der trods Nedskæringerne er som bugnede fuldt af Staten ganske uvedkommende Udgifter som det foreliggende, og som skal betales med Indtægter, der indvindes paa ganske uretmæssig Maade ved tilfældig Plyndring af Folks Ejendom.

Man vil sige, som det er blevet sagt overfor dette Synspunkt, at det er Fremtidsmusik. Ja, men hvis man virkelig vil ind i en lysere Fremtid, saa er det Fremtidsmusikken, man har at marchere efter; det kan ikke nytte at danse videre efter Fortidens forslidte Melodier, som kun fører nærmere hen til Afgrunden.

Efter vor Mening er den foreliggende Krise af kronisk Art, og den kan kun helbredes ved et dybt Indgreb i Samfundsforholdene. Før vil Klassehadet ikke ophøre, før der er skabt social Retfærdighed, og det er der ikke, naar der kan eksistere et saa aabenlyst Misforhold som dette, at man har Bølgeløshed samtidig med, at man har Arbejdsløshed. Det maa da bevise tydeligt for enhver, der kan se, at det kun kan bunde i noget galt. Hvorfor i Alverden bruges de arbejdsløse ikke til at opføre de Boliger, man har Brug for? Ja, det er Monopoler og vor egen taabelige Lovgivning, der spærrer.

Derfor agter Retsforbundet at forelægge gennemgribende og radikale Lovforslag til Imødegaaelse af Krisen, baade den øjeblikkelige og den varige. Vi venter naturligvis ikke, at det ærede Medlem Hr. Willesens og min Stemme skal kunne gennemføre disse Lovforslag her i Tinget, men vi mener alligevel at udrette noget nyttigt ved at forelægge saadanne Forslag, idet det høje Tings Medlemmer

derved faar Anledning til overfor Vælgerenes Ansigt at bekende Kulør med Hensyn til disse Spørgsmaal og Principper, om de ønsker, at det fremtidige Samfund skal bygge paa et retfærdigt Grundlag, eller ikke ønsker det, og dette Svar vil blive imødeset med stor Interesse af langt flere Vælgere end de 18 000 Retsforbundsfolk, som har sendt os ind i Rigsdagen.

Schmidt: Fra alle Sider erkendes det, at Landet er i en Nødstilstand, og der er ogsaa en vis Enighed om, at dette for en stor Del hænger sammen med Valutaspørgsmaalet, og netop af den Grund er man tilbøjelig til at anse Krisen som en forbigaaende. Det er jo rimeligt, at denne Krise igen hører op, men det kunde jo ske, at en hel Slægt først gaar under i Armod. Vanskeligheden ved Valutaspørgsmaalet er ikke den eneste Faktor, der er mange andre Forhold; der er de vanskelige Afsætningsforhold, den alt for høje Lefefod, de mange Arbejdskampe og en vis Tilbøjelighed hos Kapitalen til at tilsigte høj Rente og sætte den egentlige Opgave til Side, nemlig at være befrugtende for Produktionslivet. Alt dette virker hen til, at Krisen vil blive langvarig og snigende.

De værste Udslag af denne Krise er vel paa den ene Side de mange Tvangssalg og Tvangsauktioner, som holdes hele Landet rundt, og paa den anden Side den stigende Arbejdsløshed. I den sidste Maaned, maaske i de to sidste Maaneder, har der ikke fundet saa mange Tvangssalg Sted som Maaneder i Forvejen, og man mener at kunne betragte det som et Lyspunkt. Det tror jeg imidlertid ikke; det hænger sammen med, at man nu har bjærgtet Høsten og derfor en kort Tid kan klare sig bedre. Nej, det, at saa mange maa gaa fra Hus og Hjem, og at der gaar saa mange arbejdsløse, det er de to værste Ulykker, som nu paa det økonomiske Omraade truer hele Landet.

Overfor en saadan Situation har Regeringen ikke nogen let Stilling, men jeg vil gerne anerkende, at den herskende Tendens i Regeringens Program er rigtig; idet Regeringen bestræber sig for at nedbringe Produktionsomkostningerne, særlig de store Omkostninger i selve Statsforvaltningen, og anviser den Løsning, at Staten ikke maa være den bestemmende Faktor i Erhvervslivet, men at Erhvervslivet maa klare sig selv. Det er jo klart, at saadanne Principper ikke radikalt og paa een Gang kan føres ud i Livet, thi Staten vil